

Effectief en efficiënt onderwijs, hoe bereiken we dat samen?.....

Voor wie bedoeld?

De hieronder geschetste situatie heeft betrekking op scholen die zich ontfermen over leerlingen die zich vooral bevinden in het VSO, Praktijkonderwijs, VMBO BB/KB, MBO niveau 1&2 en het toekomstig Entree onderwijs.

Juist de leerlingen in dit type onderwijs hebben er baat bij vraaggestuurd onderwijs en een goede balans tussen product- en procesmatig gewerken.

Visie en focus

Genoemde schoolsoorten zijn zonder uitzondering zeer gericht op de leerling. Zeker als het gaat om de sociaal-emotionele ontwikkeling. Leraren, docenten, mentoren, in- en extern begeleiders staan voortdurend klaar om leerlingen te helpen. Zonder uitzondering zijn de mensen die werken in dit type onderwijs gemiddeld genomen meer betrokken bij hun leerlingen en willen het beste uit de leerling halen.

Hoe anders is het beeld als ik kijk naar het inhoudelijke aanbod van onderwijs, de lesstof. Daar constateer ik dat er op veel scholen sprake is van, weliswaar gedifferentieerd, maar in de kern aanbodgestuurd onderwijs. Het rooster en de vakken bepalen *WAT* de leerling moet doen op een gegeven tijdstip. In een mildere variant zie ik dat leerlingen binnen een vast omljnt kader keuzemogelijkheden hebben in het moment waarop zij binnen de weektaak aan iets kunnen of moeten werken.

Een en ander komt naar mijn idee voort uit de (on)bewuste overtuiging dat leerlingen eigen verantwoordelijkheid schuwen, het niet willen of kunnen, lui zijn en wat al niet meer.

Op veel scholen ontnemt men (onbewust) permanent de eigen verantwoordelijkheid van de leerling door aanbod-gestuurd te werken of in een nog slechtere variant, stuurt men leerlingen het (leer)bos in om het zelf uit te zoeken en geeft daarbij te weinig houvast, begeleiding en structuur.

Roos van leary

De gekozen onderwijsorganisatievorm dwingt een bepaald gedrag af van leerlingen. (meer info: zie model Roos van Leary)

Op het moment dat de school bepaald wat en wanneer het leren moet plaatsvinden creëer je passief volgggedrag bij leerlingen. Zij gaan alleen iets doen als dat gevraagd wordt. De zingeving ervan wordt in de toekomst gelegd, (het is goed voor jouw toekomst zeggen we dan, je zult later toch ook dit en dat moeten kunnen) maar met deze aanpak bereiken we het tegenovergestelde van wat men beoogt. Leerlingen leven in het NU, willen vandaag een succesbeleving ervaren en zijn minder goed in staat om ver vooruit te kijken, laat staan gemotiveerd te raken voor iets waar zij nog niet of moeizaam bij kunnen.

Belangrijke eerste stap

De hamvraag is nu, willen we als school aanbodgestuurd blijven werken, of zijn we bereid om de leerling écht centraal te stellen, ook in de manier waarop we lesstofaanbieden?

Deze vraag dient eerst aan het team gesteld te worden alvorens men besluit om de overgang van aanbod- naar vraaggestuurd te maken. En met het

beantwoorden van deze vraag komen we direct bij de kern van het probleem.

- Zijn docenten bereid de huidige manier van werken kritisch te beoordelen op effectiviteit en efficiency?
- ziet men de noodzaak en het nut van integraal onderwijs in combinatie met momenten van verdieping en borging?
- is men in staat en bereid om van een productgerichte aanpak naar een combinatie van proces- en productgerichte over te gaan en daarmee de traditionele patronen van werken los te laten?

Mijn ervaringen bij verander- en implementatieprocessen is niet dat het leermiddel een probleem vormt, maar jn het de mensen zelf zijn die het, om zeer begrijpelijke en te respecteren redenen, moeilijk vinden om de eigen manier van werken kritisch te aanschouwen en vervolgens nieuwe pedagogisch didactische uitgangspunten en werkvormen uit te proberen. Vanuit de overtuiging dat het leren plaatsvindt in een proces van opeenvolgende stappen en fasen die leiden tot een eindproduct.

De kracht van goede implementatie

Waar ligt de menselijke maat? Het is een bekend probleem bij veranderprocessen binnen veel organisaties. Met andere woorden, waar komt de focus te liggen bij de invoering van nieuwe systemen en manieren van werken? Het zal u niet verbazen dat dit bij de mens zelf zou moeten liggen. Er zal heel veel aandacht, begrip, herkenning, bereidheid, daadkracht en inzicht nodig zijn om een veranderproces in gang te zetten. Juist daar ligt de kracht van een goede implementatie.

Is uw school toe aan effectief en efficiënt onderwijs, maar weet het nog niet hoe dit te realiseren?

MN Training is al vijf jaar gespecialiseerd in het initiëren, begeleiden, trainen en coachen van verbeterprocessen op het terrein van aanbodgestuurd naar vraaggestuurd onderwijs.

De Excellente school

Wilt u ook effectief onderwijs dat zijn doelen behaald, transparant tot stand komt, een compleet inzicht geeft in de afspraken, leerdoelen en vorderingen van leerlingen, structuur en houvast biedt, optimale communicatie bewerkstelligt naar alle partijen, gemotiveerde leerlingen en docenten oplevert en een brede kwaliteitsslag realiseert?

Neem dan contact op voor een vrijblijvend gesprek. mail naar mike@mntraining.nl

of bel 0655 363907

Referenties

Scholen die voorop lopen in de geleidelijke veranderstappen:

Praktijkschool Merewade, Gorinchem

Directeur: J. Akkermans

Praktijkschool De Sprong, Terneuzen

directeur: K. Asscherman

Praktijkschool De Tender, Dieren

directeur: F. de Gier

Praktijkschool Lingecollege, Tiel

directeur: D. Kusters

Praktijkschool Het Groene Hart, Alph. a/d Rijn

directeur: W. Ouwwerker

Praktijkschool Prins Maurits, Middelharnis

directeur: T. Sies

WWW.MNTRAINING.NL

